

Početna stranica>Vaša prava>Optuženik (kazneni postupak)

Obžalovaní (trestné konanie)

Česka

V týchto informačných prehľadoch nájdete informácie o tom, čo sa stane, keď je daná osoba podozrivá alebo obvinená zo spáchania trestného činu.

Podľa českej ústavy vám môže byť trest uložený len v súlade so zákonom, a to spôsobom stanoveným príslušnými zákonmi. Medzi tieto zákony patrí

Trestný zákonník, Zákon o súdnictve vo veciach mládeže a Trestný poriadok, v ktorých sa stanovujú pravidlá trestného konania (vrátane osobitných

podmienok uplatňovania a presadzovania vašich práv).

Ak ste sa stali obeťou trestného činu, všetky informácie o svojich právach nájdete [tu](#).

Zhrnutie trestného konania

Nižšie nájdete súhrn zvyčajných fáz trestného konania.

1. Prípravné konanie

Ide o prvú fázu trestného konania, ktorá zahŕňa tieto dve časti:

postup orgánov zodpovedných za trestné konanie pred začatím trestného stíhania, ktorý je známy ako fáza preskúmania, a

fáza vyšetrovania: časť trestného stíhania od jeho začatia až po podanie obžaloby alebo po ukončenie vyšetrovania iným spôsobom.

2. Predbežné prerokovanie obžaloby

Počas predbežného prerokovania obžaloby súd preskúma to, či bola vec v rámci prípravného konania riadne objasnená a či obžaloba poskytuje dostatočný základ pre ďalšie konanie. Takisto rozhodne o tom, či je tento súd príslušný vo veci rozhodovať.

3. Samotné hlavné pojednávanie

Toto je najdôležitejšia časť trestného konania. Preskúmajú sa dôkazy a vo veci sa prijme rozhodnutie. Počas tejto fázy trestného konania je obžalovaný, resp. sú obžalovaní, svedkovia a poškodená strana alebo strany na súde vypočúvané. Hlavné pojednávanie je verejné, ústne a vedie sa v češtine. Ak nehovoríte po česky, máte nárok na tlmočníka.

4. Odvolacie konanie

Obžalovaný, jeho rodina, advokát, štátny zástupca alebo poškodená strana majú právo odvolať sa, a to v lehote ôsmich dní. Ak sa podá opravný prostriedok, odvolací súd preskúma rozhodnutie vydané súdom prvého stupňa.

Úloha Európskej komisie

Majte na pamäti, že Európska komisia nezohráva v trestných konaniach vedených v jednotlivých členských štátoch žiadnu úlohu a v prípade sťažnosti vám nemôže pomôcť. V týchto informačných prehľadoch sa nachádzajú informácie o tom, ako a komu podať sťažnosť.

Kliknite na nižšie uvedené odkazy pre viac informácií

[1 – Moje práva počas fázy vyšetrovania](#)

[2 – Moje práva počas súdneho konania](#)

[3 – Moje práva po skončení súdneho konania](#)

Súvisiace odkazy

[Ministerstvo spravodlivosti Českej republiky](#)

[Ministerstvo vnútra Českej republiky](#)

[Česká advokátska komora](#)

[Informácie o ľudských právach](#)

[Právne informácie pre všetkých](#)

Posledná aktualizácia: 20/03/2023

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzií na tejto webovej lokalite spravujú príslušné členské štáty. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu. Európska komisia vylučuje akúkoľvek zodpovednosť za akékoľvek informácie alebo údaje obsiahnuté alebo uvedené v tomto dokumente. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.

1 – Moje práva počas fázy vyšetrovania

A. Má na vyšetrovanie vplyv to, že som cudzí štátny príslušník?

Z právomoci orgánov presadzovania práva sú vyňaté iba osoby, ktoré požívajú výsady a imunity podľa zákona alebo medzinárodného práva. Preto samotná skutočnosť, že ste cudzí štátny príslušník, nemá vplyv na vyšetrovanie.

Vaša prítomnosť v priebehu vyšetrovania zvyčajne nie je potrebná, pokiaľ vás orgán presadzovania práva nepredvolá k určitému úkonu, pri ktorom sa vyžaduje vaša prítomnosť (najmä poskytnutie výpovede svedkov), a pokiaľ si neželáte byť prítomný na vyšetrovaní. Ste však povinný udržiavať kontakt s orgánmi presadzovania práva a uviesť adresu, na ktorej si budete preberať písomnosti.

Ak sa však začne trestné stíhanie za úmyselný trestný čin, za ktorý možno uložiť trest odňatia slobody s hornou hranicou prevyšujúcou dva roky, alebo za trestný čin spáchaný z nebanlivosti, za ktorý možno uložiť trest odňatia slobody s hornou hranicou prevyšujúcou tri roky, môže vám súd alebo na žiadosť štátneho zástupcu v prípravnom konaní sudca uložiť obmedzenie, ktoré spočíva v zákaze vycestovania do zahraničia, ak je to potrebné na dosiahnutie účelu trestného konania. Toto obmedzenie zruší predseda senátu a v prípravnom konaní štátny zástupca aj bez návrhu, ak dôvody na jeho uloženie pominuli. Ak bolo takéto obmedzenie uložené, máte právo kedykoľvek požiadať o jeho zrušenie. Takéto obmedzenie sa vám môže uložiť aj ako náhrada za väzbu.

Ak nemáte dostatočné znalosti českého jazyka, máte právo na preklad určitých dôležitých písomností (napr. uznesenie o začatí trestného stíhania, obžaloba, rozsudok) a konanie pred orgánmi presadzovania práva sa bude tlmočiť do jazyka vašej štátnej príslušnosti alebo do iného jazyka, ktorý ovládáte. Akákoľvek konzultácia s vaším obhajcom počas trestného konania alebo v priamej súvislosti s ním sa bude na vašu žiadosť takisto tlmočiť.

B. Aké sú fázy vyšetrovania?

Namiesto fáz by sa malo hovoriť skôr o druhoch vyšetrovania, pretože v Trestnom poriadku sa rozlišuje medzi skráteným prípravným konaním, štandardným vyšetrovaním a rozšíreným vyšetrovaním.

Fáza vyšetrovania však predchádza fáza preskúmania s cieľom overiť a zistiť, či trestný čin bol alebo nebol spáchaný, a identifikovať páchateľa. Osoba, proti ktorej sa vedie trestné konanie, v tejto fáze ešte nie je formálne označená, vypočúvané osoby však majú právo na právnu pomoc poskytovanú advokátom. Ak ste v tejto fáze vypočúvaný ako podozrivý (t. j. pre podozrenie, že ste spáchali trestný čin), máte právo odoprieť výpoveď. O tomto práve musíte byť vopred poučený.

Počas vyšetrovania má osoba, proti ktorej sa vedie trestné konanie, už sformalizované postavenie a má právo na pomoc obhajcu. Účelom tejto fázy je získať a zdokumentovať dôkazy na účely podania obvinenia a vedenia konania pred súdom. To zahŕňa napríklad získavanie výpovedí svedkov, skúmanie vecí, poskytovanie znaleckých posudkov a iné úkony.

Policajný orgán pritom hľadá usvedčujúce aj oslobodzujúce dôkazy.

Skrátené prípravné konanie

Skrátené prípravné konanie sa koná v prípade menej závažných trestných činov (trestné činy, ktoré sú predmetom súdneho konania na okresnom súde prvého stupňa a za ktoré možno uložiť trest odňatia slobody s hornou hranicou neprevyšujúcou päť rokov), je rýchle a menej formálne. Takéto konanie sa môže uskutočniť, pokiaľ tomu nebráni iná prekážka (napr. sú dané dôvody na väzbu), za predpokladu, že

ste boli prichytený pri čine alebo bezprostredne potom, alebo

počas skúmania trestného oznámenia alebo iného návrhu na trestné stíhanie sa zistili skutočnosti, ktoré inak odôvodňujú začatie trestného stíhania a možno očakávať, že budete postavený pred súd do dvoch týždňov odo dňa, keď vás policajný orgán informoval o skutku, z ktorého spáchania ste podozrivý, a o tom, za aký konkrétny trestný čin sa tento skutok považuje.

Skrátené prípravné konanie sa začína oznámením podozrenia počas prvého výsluchu.

V skrátenom prípravnom konaní máte rovnaké práva ako obvinený vrátane práva na obhajcu. Hlavným rozdielom od štandardného vyšetrovania, pokiaľ ide o vaše práva, je to, že skrátené prípravné konanie sa nezačína formálnym uznesením o začatí trestného stíhania (proti ktorému by ste mohli podať sťažnosť) a že na konci skráteného prípravného konania nemáte právo nahliadnuť do trestného spisu a navrhnúť dodatočné dôkazy; to však nemá nijaký vplyv na vaše právo nahliadnuť do trestného spisu (pokiaľ vám policajný orgán toto právo zo závažných dôvodov neodmietne) a na vaše právo navrhnúť dodatočné dôkazy v rámci konania pred súdom.

Pokiaľ sa skrátené prípravné konanie neuzavrie inak, končí sa návrhom na trest

(v zásade ide o zjednodušené obvinenie bez odôvodnenia). Návrh podáva na súd štátny zástupca.

Štandardné vyšetrovanie

Tento druh vyšetrovania sa začína doručením uznesenia o začatí trestného stíhania proti vašej osobe; máte právo podať proti tomuto uzneseniu sťažnosť.

V rámci vyšetrovania máte právo na obhajcu. Na rozdiel od skráteného prípravného konania sa vyšetrovanie vykonáva v súvislosti so závažnejšími trestnými činmi (štandardné vyšetrovanie sa však koná aj v prípade, že existuje prekážka brániaca skrátenému prípravnému konaniu alebo ak sa toto konanie neukončí v stanovenej lehote), je dlhšie a formálnejšie ako skrátené prípravné konanie. Ako už bolo uvedené, na konci vyšetrovania máte vy a váš obhajca právo nahliadnuť do trestného spisu a predložiť dodatočné dôkazy. Ak sa vyšetrovanie neuzavrie inak, končí sa podaním obvinenia, ktoré na súd podáva štátny zástupca. Na rozdiel od návrhu na trest, obvinenie obsahuje odôvodnenie.

Rozšírené vyšetrovanie

Rozšírené vyšetrovanie sa koná v súvislosti s najzávažnejšími trestnými činmi, ktoré sú predmetom súdneho konania na príslušnom krajskom súde prvého stupňa (trestné činy, za ktoré možno v súlade s Trestným zákonníkom uložiť trest odňatia slobody s dolnou hranicou najmenej päť rokov, pokiaľ za ne možno uložiť mimoriadny trest, alebo pokiaľ ide o určité vymenované trestné činy). Predpokladá sa, že tento druh vyšetrovania bude trvať najdlhšie, a preto sa dôkazy zhromažďujú a vykonávajú v širšom rozsahu ako pri štandardnom vyšetrovaní. Rozšírené vyšetrovanie sa od štandardného vyšetrovania líši len v tomto jedinom ohľade. Rozšírené vyšetrovanie sa začína uznesením o začatí trestného stíhania a končí sa podaním obvinenia, pokiaľ sa toto konanie neuzavrie inak.

i) Fáza zhromažďovania dôkazov/Právomoci vyšetrovateľov

Túto fázu trestného konania vedie policajný orgán pod dohľadom štátneho zástupcu, ktorý môže vydávať záväzné pokyny policajnému orgánu, zúčastňovať sa na vykonávaných úkonoch, postúpiť späť danú vec policajnému orgánu s pokynmi na doplnenie, rušiť nezákonné alebo neodôvodnené rozhodnutia a opatrenia tohto orgánu atď. Máte právo požiadať štátneho zástupcu o preskúmanie postupu policajného orgánu (pokiaľ nejde o rozhodnutie, proti ktorému máte právo podať sťažnosť).

Niektoré úkony môže v prípravnom konaní vykonávať len štátny zástupca (napr. prerušenie prípravného konania) alebo sa môžu vykonávať len na základe predchádzajúceho súhlasu štátneho zástupcu (napr. zaistenie majetku, pokiaľ nie je potrebné konať bezodkladne). O najzávažnejších zásahoch do základných práv a slobôd potom rozhoduje sudca (napr. vzatie do väzby, vydanie príkazu na zatknutie, príkaz na domovú prehliadku a odpočúvanie).

ii) Zadržanie políciou

Ak ste už boli obvinený a sú dané dôvody na väzbu, policajný orgán vás môže zadržať. Polícia však musí o zadržaní bezodkladne informovať štátneho zástupcu a poskytnúť mu písomné dokumenty, ktoré potrebuje na účely prípadného podania návrhu na väzbu. Návrh musí byť podaný tak, aby sa zabezpečilo, že vás bude možné odovzdať súdu do 48 hodín od zadržania, v opačnom prípade musíte byť prepustený.

Ak ste ešte neboli obvinený, ale ste podozrivý zo spáchania trestného činu, a ak je daný niektorý z dôvodov vašej väzby, policajný orgán vás môže v naliehavých prípadoch zadržať, a to aj v prípade, že sa ešte proti vám nezačalo trestné stíhanie (napr. ak vám nie je možné doručiť uznesenie o začatí trestného stíhania). Na zadržanie sa v týchto prípadoch vyžaduje predchádzajúci súhlas štátneho zástupcu. Bez takéhoto súhlasu možno zadržanie vykonať len vtedy, ak ide o naliehavú záležitosť a predchádzajúci súhlas nie je možné získať. Vypočuje vás policajný orgán, ktorý vás zadržal. Máte právo požiadať, aby bol na vašom vypočúvaní prítomný obhajca, ktorého si zvolíte (ak je k dispozícii), a máte právo poradiť sa s obhajcom bez prítomnosti tretej strany. Máte právo na to, aby bol o vašom zadržaní upovedomený konzulárny úrad krajiny, ktorej ste občanom.

Policajný orgán vás bezodkladne prepustí v prípade, že sa vyvráti podozrenie, že ste spáchali trestný čin. Ak vás neprepustí, predloží záznam o vašom vypočúvaní štátnemu zástupcovi (vrátane uznesenia o začatí trestného stíhania a ďalších dôkazov), aby mohol štátny zástupca v prípade potreby podať návrh na väzbu. Policajný orgán musí návrh podať tak, aby vás bolo možné odovzdať súdu najneskôr do 48 hodín od zadržania, v opačnom prípade musíte byť prepustený.

Ak sú dané dôvody na väzbu a ak sa vyhýbate trestnému konaniu, sudca môže vydať príkaz na zatknutie. Ak vás polícia zatkne, máte práva podobné tým, ktoré sa udeľujú zadržaným osobám. Policajný orgán vás musí predviesť na súd do 24 hodín od zatknutia. Sudca vás vypočuje a rozhodne o väzbe. Toto rozhodnutie sa vám musí oznámiť do 24 hodín po tom, ako ste boli predvedený

na súd. Máte právo na prítomnosť svojho obhajcu pri vypočutí, ak je obhajca k dispozícii v lehote stanovenej na vydanie rozhodnutia súdu.

iii) Vypočúvanie

Pred tým, ako budete po prvýkrát vypočúvaný v pozícii obvineného, musia orgány presadzovania práva zistiť vašu totožnosť, objasniť vám podstatu obvinenia a poučiť vás o vašich právach a trestných dôsledkoch krivého obvinenia a ohovárania. Ak sa vedie konanie vo veci trestného činu, v súvislosti s ktorým možno vyrokovať dohodu o vine a treste, musíte byť poučený aj o tom, že v rámci prípravného konania môžete rokovať so štátnym zástupcom o dohode o vine a treste (dohoda podlieha schváleniu súdom) a o dôsledkoch vyrokovania takejto dohody.

Počas vypočúvania na vás nesmie byť žiadnym spôsobom vyvíjaný tlak, aby ste vypovedali alebo sa priznali. V priebehu vypočúvania vám musí byť poskytnutá možnosť podrobne sa k obvineniu vyjadriť, najmä poskytnúť súvislé vyhlásenie týkajúce sa skutočností, ktoré sú predmetom obvinenia, uviesť akékoľvek okolnosti, ktoré obvinenie zmierňujú alebo vyvracajú, a predložiť dôkazy o takýchto okolnostiach. S cieľom doplniť vyhlásenie alebo odstrániť akékoľvek neúplnosti, nejasnosti a rozpory vám možno klásť otázky. Otázky sa musia klásť jasným a zrozumiteľným spôsobom, bez uvádzania zavádzajúcich a nepravdivých okolností a bez naznačovania toho, aká by mala byť odpoveď.

Musí sa vám predložiť záznam o vypočutí, aby ste si ho mohli prečítať, alebo ak o to požiadate, musí sa vám prečítať (v prípade vypočutia formou videokonferencie sa vám záznam prečíta). Máte právo požiadať, aby bol záznam doplnený alebo aby v ňom boli vykonané opravy v súlade s vašim vyhlásením.

iv) Väzba

Do väzby môžete byť vzatý len vtedy, ak ste boli obvinený zo spáchania trestného činu. O tom, či budete vzatý do väzby alebo nie, rozhoduje sudca.

Dôvody na vzatie do väzby sú tieto:

odôvodnená obava, že utečiete alebo sa budete skrývať, aby ste sa vyhli trestnému stíhaniu alebo trestu,

odôvodnená obava, že budete brániť vyšetrovaniu, napríklad tým, že budete presviedčať svedkov, aby vypovedali krivo, alebo

odôvodnená obava, že zopakujete trestný čin, za ktorý ste stíhaný, že dokonáte trestný čin, ktorý ste začali páchať, alebo že spáchate trestný čin, ktorý ste pripravovali alebo ktorého spáchaním ste sa vyhrážali.

Ak je daný dôvod na väzbu, súd vás do väzby nevezme. Ak dôvody zaniknú, budete prepustený. Musíte byť prepustený aj v prípade, že uplynula zákonná maximálna lehota väzby. V prípade väzby, ktorej cieľom je zabrániť prípadnému ovplyvňovaniu svedkov, je táto lehota tri mesiace (to však neplatí, ak sa preukáže, že ste už bránili objasneniu skutočností dôležitých pre trestné konanie). V závislosti od závažnosti stíhaného trestného činu môže celkový čas väzby trvať jeden až štyri roky. Len jedna tretina uvedenej lehoty je však vyhradená na prípravné konanie a dve tretiny sú vyhradené na konanie pred súdom. Dôvody, pre ktoré ste vo väzbe, musí súd priebežne preskúmať a v prípade potreby musí súd väzbu vždy po určitom období predĺžiť. Takisto máte právo požiadať o prepustenie z väzby. Väzbu možno nahradiť opatrením, ktoré nesúvisí s pozbavením osobnej slobody (odňatím slobody), napr. zaplatením určitej sumy peňazí (kaucia), nariadením dohľadu probačného úradníka, uložením povinnosti zdržiavať sa v určitom príbytku počas stanoveného obdobia atď. Máte právo požiadať súd, aby väzbu akýmkoľvek takýmto opatrením nahradil.

C. Aké sú moje práva počas fázy vyšetrovania?

Pri uplatňovaní svojich práv na obhajobu máte právo:

byť poučený orgánmi presadzovania práva o vašich právach a mať možnosť v plnej miere tieto práva uplatňovať,

vyjadriť sa k obvineniu voči vašej osobe a k predloženým dôkazom,

odmietnuť vypovedať,

nahliadnuť do spisov, robiť si zo spisov výpisy a poznámky a vyhotovovať si kópie spisov alebo ich častí na vlastné náklady (toto právo môže byť počas vyšetrovania zo závažných dôvodov obmedzené),

predkladať dôkazy na vašu obhajobu,

podávať návrhy a žiadosti,

podávať opravné prostriedky,

používať svoj materinský jazyk alebo iný jazyk, ktorý ovládáte, pred orgánmi presadzovania práva, ak vyhlásite, že neovládáte český jazyk,

zvoliť si obhajcu (ak si obhajcu nezvolíte sám, obhajcu pre vás môže zvoliť člen vašej rodiny alebo iná osoba),

požiadať o ustanovenie obhajcu bezplatne alebo za znížený poplatok, ak nemáte dostatok finančných zdrojov na zaplatenie obhajoby,

hovoríť so svojím obhajcom bez prítomnosti tretej strany,

požiadať o vypočúvanie v prítomnosti svojho obhajcu a požiadať o účasť svojho obhajcu na prípravnom konaní.

i) Mám právo na tlmočníka a preklad dokumentov? Do akej miery?

Ak vyhlásite, že neovládáte český jazyk, ste oprávnený používať pri komunikovaní s orgánmi presadzovania práva svoj materinský jazyk alebo jazyk, o ktorom uvádzate, že ho ovládáte.

Ak je v rámci konania potrebné pretlmočiť obsah dokumentu, výpovede alebo akéhokoľvek iného procesného úkonu, alebo ak vyhlásite, že neovládáte český jazyk, určí sa tlmočník, ktorý bude tlmočiť úkony vykonávané v súvislosti s vami v trestnom konaní. Určený tlmočník môže na vašu žiadosť pretlmočiť aj vašu konzultáciu s obhajcom, ak sa táto konzultácia priamo týka procesných úkonov. Tlmočník môže tlmočiť aj akúkoľvek konzultáciu počas priebehu procesných úkonov.

V takom prípade musia orgány presadzovania práva poskytnúť písomný preklad dokumentov stanovených zákonom (napr. uznesenie o začatí trestného stíhania, uznesenie o vzatí do väzby, nariadenie vášho pozorovania v zdravotníckom ústave, obžaloba, dohoda o vine a treste a návrh na jej schválenie, návrh na trest, rozhodnutie o podmieňacom prerušení trestného stíhania atď.), pokiaľ sa tohto práva nevzdáte. Ak ste boli zatknutý alebo zadržaný, dostanete aj písomný preklad poučenia o vašich právach. Máte právo požiadať orgán presadzovania práva o preklad alebo pretlmočenie aj akéhokoľvek iného dokumentu, ktorý je dôležitý z hľadiska uplatnenia vášho práva na obhajobu.

ii) Aké sú moje práva, pokiaľ ide o informácie a prístup k spisu?

Vo fáze preskúmania máte právo nahliadnuť do trestného spisu, ak je to potrebné na účel uplatnenia vašich práv, podlieha to však súhlasu policajného orgánu.

Ak ste obvinený zo spáchania trestného činu, máte právo nahliadať do trestného spisu, robiť si zo spisov výpisy a poznámky a vyhotovovať si kópie spisov alebo ich častí na vlastné náklady.

Štátny zástupca alebo policajný orgán vám však môžu v prípravnom konaní z dôležitých dôvodov uprieť vaše právo nahliadnuť do spisov a ostatné uvedené práva, ktoré sú s týmito spojené. Tieto práva vám už nemožno uprieť po tom, ako ste boli informovaný o možnosti nahliadnuť do spisov a v priebehu rokovania o dohode o vine a treste. Prístup k uzneseniu o začatí trestného stíhania vám nemožno odmietnuť a máte právo oboznámiť sa s časťami spisu, ktoré sú dôležité z hľadiska rozhodnutia o väzbe.

iii) Mám právo na prístup k obhajcovi a na informovanie tretej strany o mojej situácii?

Ak ste obvinený zo spáchania trestného činu, máte právo na obhajcu. Ak si obhajcu nezvolíte sám, obhajcu pre vás môže zvoliť člen vašej rodiny alebo sa môžete obhajovať sám. V niektorých prípadoch však obhajcu mať musíte (ide o takzvanú povinnú obhajobu); v takom prípade vám sudca obhajcu ustanoví, pokiaľ si obhajcu v stanovenej lehote nezvolíte sám. Obhajcu musíte mať už v prípravnom konaní v týchto prípadoch:

ak ste vo väzbe, výkone trestu odňatia slobody alebo výkone ochranného opatrenia spojeného s pozbavením osobnej slobody, alebo ak ste pozorovaný v zdravotníckom ústave,
ak je vaša právna spôsobilosť obmedzená (napr. kvôli duševnej poruche),
v rámci konania voči osobe na úteku (ak ste utiekli a konanie sa vedie vo vašej neprítomnosti),
ak sa konanie týka trestného činu, za ktorý možno uložiť trest odňatia slobody s hornou hranicou prevyšujúcou päť rokov,
ak to štátny zástupca považuje za potrebné, pretože vzhľadom na vašu súčasnú situáciu má pochybnosti, pokiaľ ide o vašu schopnosť riadne sa obhajovať,
ak ste mladistvý páchatel' (vo veku 15 až 18 rokov).

V rámci konaní týkajúcich sa trestného činu, za ktorý možno uložiť trest odňatia slobody s hornou hranicou prevyšujúcou päť rokov, sa môžete vzdať práva na obhajcu, pokiaľ za tento trestný čin nemožno uložiť mimoriadny trest (odňatie slobody na doživotie alebo odňatie slobody prevyšujúce 20 rokov a maximálne 30 rokov).

Ak ste boli zadržaní alebo vzatý do väzby, máte právo informovať o tejto situácii konzulárny úrad krajiny, ktorej ste občanom, ako aj rodinného príslušníka alebo akúkoľvek inú fyzickú osobu, ktorú si určíte. Máte právo komunikovať s vaším konzulárnym úradom. Ak nemáte dostatok peňažných prostriedkov, bude vám to umožnené bezplatne. O tejto skutočnosti musíte byť poučení.

iv) Mám nárok na právnu pomoc?

V rámci fázy preskúmania, t. j. pred začatím trestného stíhania (vyšetrovania), máte právo na právnu pomoc, ktorú vám poskytne advokát počas vášho vypočúvania (poskytnutie vysvetlenia).

Ak ste boli obvinený z trestného činu, máte právo na obhajcu, ktorý vám musí poskytnúť potrebnú právnu pomoc. Máte právo zvoliť si obhajcu. Ak si obhajcu nezvolíte, v prípade „povinnej“ obhajoby vám bude pridelený. Ak nemáte dostatok peňazí na zaplatenie odmeny obhajcu, môžete požiadať sudcu, aby vydal rozhodnutie, že máte nárok na obhajcu bezplatne alebo za znížený poplatok.

v) Čo treba vedieť o:

a) prezumpcií neviný

Zásada prezumpcie neviný sa uplatňuje na štyroch základných úrovniach trestného konania:

vaša vina musí byť preukázaná; kým sa vaša vina nepreukáže, musíte sa považovať za nevinného,

ak existujú pochybnosti o vašej vine, vo veci by sa malo rozhodnúť vo váš prospech,

nemožno vás považovať za vinného, kým sa právoplatným odsudzujúcim rozsudkom nevysloví vaša vina,

pocas trestného konania možno vaše práva obmedziť len v nevyhnutne potrebnej miere.

b) práve odoprieť výpoveď a práve nevypovedať vo vlastný neprospech

V rámci trestného konania nie ste povinný vypovedať a nesmiete byť žiadnym spôsobom nútený vypovedať alebo sa priznať. Rovnako nie ste povinný predložiť dôkazy, ktoré svedčia proti vám. Orgány presadzovania práva vám nemôžu uložiť pokutu, ak im odmietnete odovzdať usvedčujúci dokument alebo iné dôkazy.

c) dôkaznom bremene

Orgány presadzovania práva musia objasniť usvedčujúce aj oslobodzujúce okolnosti rovnako dôkladne. Štátny zástupca musí pred súdom preukázať vašu vinu. Nie ste povinný preukázať svoju nevinu. To vám však nebráni v uplatnení práva predložiť skutočnosti a dôkazy na svoju obhajobu.

vi) Existujú nejaké osobitné záruky v prípade detí?

Ak ste spáchali protiprávny čin, ktorý má znaky trestného činu, a ste dieťa mladšie ako 15 rokov, nie ste za tento protiprávny čin trestne zodpovedný a opatrenia zamerané na vašu nápravu sa môžu uložiť len v rámci občianskeho súdneho konania, a to špecializovaným súdom pre mladistvých. V takomto konaní musíte mať advokáta, ktorého platí štát, pokiaľ štát z osobitných dôvodov nerozhodne, že by ste na odmenu advokáta mali prispieť vy alebo vaša rodina.

V prípade, že ste spáchali trestný čin ako mladistvý páchatel' (vo veku 15 až 18 rokov) v zásade sa uplatňuje zákon o súdnictve vo veciach mládeže ako osobitný zákon (*lex specialis*). Pri vyšetrovaní a pojednávaní protiprávných činov, ktoré ste spáchali, musia orgány presadzovania práva prihliadnuť na váš vek, zdravie a duševnú a morálnu zrelosť, aby bol váš ďalší vývoj ohrozený čo najmenej. Zákon chráni vaše osobné údaje a vaše súkromie: verejnosť sa zo súdneho pojednávania vylúči, pokiaľ si neželáte, aby bola prítomná, a rozsudok sa uverejní bez uvedenia vášho mena a ďalších informácií vedúcich k vašej identifikácii (napr. adresa pobytu). Právo na obhajcu máte od prvého úkonu, ktorý sa proti vám v trestnom konaní vykonal (t. j. už vo fáze preskúmania).

O začatí trestného stíhania proti vašej osobe, o vašom zadržaní, zatknutí alebo väzbe sa bezodkladne informuje váš zákonný zástupca (zvyčajne vaši rodičia) alebo poručník, resp. opatrovník, príslušný orgán sociálnoprávnej ochrany detí a Probačná a mediačná služba. Orgány presadzovania práva spolupracujú s orgánom sociálnoprávnej ochrany detí, Probačnou a mediačnou službou a združeniami a inštitúciami zaoberajúcimi sa ochranou detí.

vii) Existujú nejaké osobitné ochranné opatrenia v prípade zraniteľných podozrivých?

Ak to súd a v prípravnom konaní štátny zástupca považujú za potrebné (najmä preto, že majú pochybnosti o vašej schopnosti riadne sa obhajovať vzhľadom na váš súčasný fyzický alebo duševný stav), pridelia vám obhajcu od začiatku trestného stíhania.

Ak ste nepočujúca alebo hluchoslepá osoba, spôsob komunikácie upravuje zákon č. 155/1998 Z. z.

o komunikačných systémoch nepočujúcich a hluchoslepých osôb. V trestnom konaní máte právo na tlmočnicke služby v komunikačnom systéme podľa svojho výberu.

Ak je vaša právna spôsobilosť obmedzená, v trestnom konaní vás zastupuje poručník alebo opatrovník, zvyčajne rodinný príslušník, a to za predpokladu, že jeho záujmy nie sú v rozpore s vašimi záujmami.

D. Aké sú zákonné lehoty počas vyšetrovania?

Orgány presadzovania práva musia trestné veci vybavovať urýchlene a bez zbytočných odkladov; väzobné veci a veci, v ktorých sa zaistil majetok, sa vybavujú s najvyššou naliehavosťou, ak sa to vyžaduje vzhľadom na hodnotu a povahu zaisteného majetku.

Pokiaľ ide o fázu preskúmania (pred trestným stíhaním), policajný orgán musí túto fázu ukončiť

do dvoch mesiacov v prípade vecí, ktoré patria do právomoci samosudcu a v ktorých sa neuskutočňuje skrátené prípravné konanie,

do troch mesiacov v prípade ostatných vecí, ktoré patria do právomoci okresného súdu,

do šiestich mesiacov v prípade vecí, ktoré patria do právomoci krajského súdu prvého stupňa.

Štátny zástupca môže na základe odôvodnenej žiadosti túto lehotu aj opakovane predĺžiť.

Skrátené prípravné konanie sa musí uzavrieť do dvoch týždňov odo dňa, keď vás policajný orgán informoval o skutku, z ktorého spáchania ste podozrivý a o tom, za aký konkrétny trestný čin sa tento skutok považuje. Ak sa skrátené prípravné konanie neuzavrie v stanovenej lehote, štátny zástupca môže lehotu predĺžiť najviac o 10 dní alebo najviac o 30 dní, ak sa rokuje o dohode o vine a treste.

Policajný orgán musí štandardné vyšetrovanie uzavrieť do

dvoch mesiacov od začiatku trestného stíhania, ak ide o vec patriacu do príslušnosti samosudcu,

troch mesiacov od začiatku trestného stíhania, ak ide o inú vec patriacu do príslušnosti okresného súdu.

Štátny zástupca môže na základe odôvodnenej žiadosti túto lehotu aj opakovane predĺžiť. Štátny zástupca potom musí v rámci dohľadu aspoň raz za mesiac vykonať preskúmanie prípadu.

Predĺžené vyšetrovanie sa musí uzavrieť do šiestich mesiacov od začiatku trestného stíhania. Štátny zástupca môže na základe odôvodnenej žiadosti túto lehotu aj opakovane predĺžiť. Štátny zástupca potom musí v rámci dohľadu aspoň raz za mesiac vykonať preskúmanie prípadu.

V súvislosti s určitými úkonmi sa v Trestnom poriadku stanovujú ďalšie osobitné zákonné lehoty (súd musí o väzbe rozhodnúť do 48 hodín od vášho zadržania alebo do 24 hodín od vášho zatknutia, maximálne trvanie väzby, lehota na povinné preskúmanie odôvodnenia väzby atď.).

E. Čo je to prípravné konanie (vrátane alternatívy väzby a možného odovzdania do domovského štátu – európsky príkaz na dohľad)?

Prípravné konanie je prvou fázou trestného konania. Účelom tejto fázy je zistiť, či je podozrenie, že ste spáchali trestný čin odôvodnené do takej miery, že je možné podať obvinenie na súd. V tejto fáze sa musia nájsť a získať usvedčujúce dôkazy, ako aj iné dôkazy, ktoré vašu vinu vyvracajú.

Cieľom prípravného konania je najmä:

poskytnúť základ pre rozhodnutie o tom, či by sa malo podať obvinenie a či by mal vec prerokovať súd, alebo by sa malo upustiť od ďalšieho trestného stíhania,

identifikovať všetky okolnosti, ktoré sú dôležité z hľadiska rozhodnutia o trestnom čine, páchatela činu, trestu alebo preventívneho opatrenia, ako aj rozhodnúť o nároku obete na náhradu škody a zabezpečiť potrebné dôkazy,

identifikovať príčiny trestnej činnosti a okolnosti, ktoré umožnili alebo uľahčili jej spáchanie.

Ak je daný jeden z dôvodov na väzbu, sudca rozhodujúci o väzbe môže upustiť od vášho vzatia do väzby alebo vás môže prepustiť, ak tento prijme jedno z týchto náhradných opatrení:

ak záujmové občianske združenie alebo dôveryhodná osoba poskytne prevzatie záruky za vaše ďalšie správanie a za to, že sa na vyzvanie dostavíte na súd, k štátnemu zástupcovi alebo na policajný orgán a že vždy vopred oznámite vzdialenie sa z miesta pobytu, a ak orgán, ktorý rozhoduje o väzbe, považuje záruku vzhľadom na osobu obvineného a povahu danej veci za dostatočnú a prijme ju,

ak dáte písomný sľub, že povediete riadny život, najmä že sa zdržíte trestnej činnosti, na vyzvanie sa dostavíte na súd, k štátnemu zástupcovi alebo na policajný orgán, že vždy vopred oznámite vzdialenie sa z miesta pobytu a že splníte povinnosti a dodržíte obmedzenia, ktoré sa vám uložia, a ak orgán, ktorý rozhoduje o väzbe, považuje sľub za dostatočný a prijme ho,

ak ste pod dohľadom probačného úradníka,

ak je vám uložené niektoré z dočasných opatrení,

ak sudca prijme kauciu (stanovenú sumu peňazí); kauciu však nemožno prijať, ak ste boli obvinený zo spáchania určitých závažných trestných činov.

V súvislosti s nahradením väzby jedným z takýchto opatrení môže orgán, ktorý rozhoduje o väzbe, rozhodnúť o vykonaní elektronickej kontroly plnenia povinností uložených v súvislosti s týmto opatrením pomocou elektronickeho náramku, ak prisľúbite, že poskytnete potrebnú súčinnosť. Orgán, ktorý rozhoduje o väzbe, vám môže takisto uložiť obmedzenia zakazujúce vycestovať do zahraničia.

Ak ste občanom jedného z členských štátov EÚ alebo máte iný vzťah k jednému z členských štátov EÚ, máte právo (v súlade s rámcovým rozhodnutím Rady 2009/829/SVV z 23. októbra 2009 o uplatňovaní zásady vzájomného uznávania na rozhodnutia o opatreniach dohľadu ako alternatíve väzby medzi členskými štátmi Európskej únie, ktoré bolo transponované zákonom

č. 104/2013 o medzinárodnej justičnej spolupráci v trestných veciach), požiadať, aby vám bolo umožnené vykonať opatrenie, ktorým sa nahrádza väzba vo vašej krajine obvyklého pobytu alebo v inom členskom štáte, ktorý ste určili (pod podmienkou súhlasu tohto členského štátu). V príslušnom členskom štáte musí byť možné dohliadať na dodržiavanie takýchto náhradných opatrení alebo zabezpečiť dohľad iným spôsobom. Ak uložené náhradné opatrenie nedodržíte, budete odovzdaný späť do Českej republiky.

Posledná aktualizácia: 20/03/2023

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzií na tejto webovej lokalite spravujú príslušné členské štáty. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu. Európska komisia vylučuje akúkoľvek zodpovednosť za akékoľvek informácie alebo údaje obsiahnuté alebo uvedené v tomto dokumente. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.

2 – Moje práva počas súdneho konania

A. Kde bude súdne konanie prebiehať?

V závislosti od závažnosti trestného činu bude súdne konanie prebiehať buď na okresnom súde, alebo na krajskom súde, v ktorého obvode bol trestný čin spáchaný. Ak miesto trestného činu nemožno určiť alebo ak bol trestný čin spáchaný v zahraničí, konanie sa uskutoční na súde, v ktorého obvode bývate, pracujete alebo sa zdržiavate; ak tieto miesta nemožno určiť alebo sa nachádzajú mimo územia Českej republiky, konanie bude viesť súd, v ktorého obvode vyšiel skutok najavo (sa zistil).

B. Možno obžalobu zmeniť? Ak áno, mám v tejto súvislosti právo na informácie?

Jediným cieľom hlavného pojednávania je rozhodnúť, ktorý skutok alebo čin je predmetom obžaloby. Po podaní obžaloby štátny zástupca nemôže túto obžalobu zmeniť; môže sa iba stiahnuť.

Ak výsledky hlavného pojednávania naznačujú podstatnú zmenu okolností veci alebo ak je na objasnenie veci potrebné ďalšie vyšetrovanie, alebo ak sa ukáže, že ste spáchali iný skutok alebo čin, ktorý predstavuje trestný čin a štátny zástupca požiada, aby sa vec vrátila z dôvodu potreby spoločného pojednania, súd vráti vec do prípravného konania. Štátny zástupca potom podá novú obžalobu, v ktorej sa zohľadnia zmeny, ktoré nastali. Nová kópia obžaloby sa vždy doručí vám a vášmu obhajcovi, a to najneskôr spolu s predvolaním alebo oznámením o ňom. Kópia obžaloby vám bude doručená spolu s oznámením predsedu senátu o vašom práve vyjadriť sa k skutočnostiam uvedeným v obžalobe v lehote stanovenej predsedom, a to najmä:

či sa cítite byť nevinný alebo vinný zo spáchania skutku alebo niektorého zo skutkov uvedených v obžalobe a z akých dôvodov,

či si želáte uzavrieť dohodu o vine a treste so štátnym zástupcom, alebo chcete na hlavnom pojednávaní urobiť vyhlásenie o svojej vine,

či súhlasíte s opisom skutku a jeho právnou klasifikáciou a s navrhovaným trestom alebo ochranným opatrením, a

ktoré skutočnosti považujete za nespochybniteľné.

Predseda senátu vás takisto informuje o dôsledkoch takýchto vyhlásení, ako aj o skutočnosti, že váš obhajca môže vo vašom mene poskytnúť aj vyhlásenia týkajúce sa obžaloby okrem priznania sa alebo vyhlásenia o vine.

Predseda vás vyzve aj k tomu, aby ste včas informovali súd o žiadostiach o ďalšie vykonanie dôkazov v rámci hlavného pojednávania a aby ste uviedli okolnosti, ktoré sa majú týmito dôkazmi objasniť.

Súd však nie je viazaný právnou kvalifikáciou skutku alebo činu, ako sa uvádza v obžalobe, a môže skutok klasifikovať ako niektorý iný trestný čin (menej alebo viac závažný) alebo môže dospieť k záveru, že skutok nie je trestným činom, ale ide skôr o menej závažný trestný čin. Ak súd usúdi, že skutok je trestným činom, za ktorý možno uložiť prísnejší trest ako za trestný čin, pre ktorý bola podaná obžaloba, súd vás musí informovať o tejto zmene a zabezpečiť, aby ste mali možnosť zareagovať na zmenu v rámci svojej obhajoby a aby ste mali dostatok času na zmenu svojej obhajoby.

C. Aké práva mám počas súdneho pojednávania?

Máte právo:

byť poučený orgánmi presadzovania práva o vašich právach a mať možnosť v plnej miere tieto práva uplatňovať, priznať sa, urobiť vyhlásenie o svojej vine alebo predložiť návrh dohody o vine a treste pred vykonaním dokazovania, vyjadriť sa k obvineniam voči vašej osobe, odmietnuť vypovedať, nahliadnuť do spisov, robiť si zo spisov výpisy a poznámky a vyhotovovať si kópie spisov alebo ich častí na vlastné náklady, zúčastniť sa na prejednávaní veci počas samotného hlavného pojednávania a na verejných zasadaniach, predniesť záverečnú reč počas hlavného pojednávania a na verejnom zasadaní o odvolaní, predniesť posledné slovo v hlavnom pojednávaní, predstaviť skutočnosti a predložiť dôkazy na svoju obhajobu, vyjadriť sa ku každému vykonanému dôkazu a namietat proti spôsobu, akým sa vykonávajú, klásať otázky vypočúvaným osobám, predkladať žiadosti a návrhy (pokiaľ ide o vykonávanie dôkazov a spôsob, akým sa prijme rozhodnutie), požiadať o riadny opravný prostriedok (t. j. sťažnosti, odvolania, odpory), ako aj mimoriadny opravný prostriedok (t. j. návrhy na obnovu konania, návrhy na dovolanie) alebo navrhnúť, aby sa podala sťažnosť pre porušenie zákona, zvoliť si obhajcu (ak si obhajcu nezvolíte sám, obhajcu pre vás môže zvoliť iná osoba, napr. člen vašej rodiny), a požiadať obhajcu o radu aj počas úkonov, ktoré vykonáva samotný orgán presadzovania práva, hovoriť so svojím obhajcom bez prítomnosti tretej strany, požiadať o vypočúvanie v prítomnosti svojho obhajcu a požiadať o účasť svojho obhajcu na každom úkone trestného konania, používať svoj materinský jazyk alebo iný jazyk, ktorý ovládáte pred orgánmi presadzovania práva, ak vyhlasujete, že neovládáte český jazyk.

i) Musím sa dostaviť na súd? Za akých podmienok môžem byť na súde neprítomný?

Samotné hlavné pojednávanie sa môže uskutočniť vo vašej neprítomnosti, len ak má súd za to, že vec možno spoľahlivo rozhodnúť a účel trestného konania dosiahnuť aj bez vašej prítomnosti a

obžaloba vám bola riadne doručená a na hlavné pojednávanie ste boli riadne a včas predvolaný a

o skutku alebo čine, ktorý je predmetom obžaloby, vás už orgán presadzovania práva vypočul, bolo dodržané právne ustanovenie o začatí trestného stíhania a boli ste poučení o možnosti nahliadnuť do spisu a urobiť návrhy na doplnenie vyšetrovania.

Predvolanie musí obsahovať upozornenie o dôsledkoch nedostavenia sa na hlavné pojednávanie.

Hlavné pojednávanie sa preto môže uskutočniť vo vašej neprítomnosti, ale nie v prípade, že ste vo väzbe,

ste vo výkone trestu odňatia slobody,

sa vec týka trestného činu, za ktorý možno uložiť trest odňatia slobody prevyšujúci päť rokov.

Ani v takýchto prípadoch však nemusíte byť prítomný na hlavnom pojednávaní, ak súd výslovne požiadať, aby sa konalo vo vašej neprítomnosti, pokiaľ súd nepovažuje vašu osobnú prítomnosť za nevyhnutnú.

V prípadoch povinnej obhajoby nemožno konať hlavné pojednávanie bez prítomnosti vášho obhajcu.

ii) Mám právo na tlmočníka a preklad dokumentov? Do akej miery?

Ak vyhlasujete, že neovládáte český jazyk, ste oprávnený používať pri komunikovaní s orgánmi presadzovania práva svoj materinský jazyk alebo jazyk, o ktorom uvádzate, že ho ovládáte.

Ak je potom potrebné pretlmočiť obsah dokumentu, výpovede alebo akéhokoľvek iného procesného úkonu, alebo ak vyhlasujete, že neovládáte český jazyk, určí sa tlmočník, ktorý bude tlmočiť úkony v rámci trestného konania. Určený tlmočník môže na vašu žiadosť pretlmočiť aj vašu konzultáciu s obhajcom, ak sa táto konzultácia priamo týka procesných úkonov. Tlmočník môže tlmočiť aj akúkoľvek konzultáciu počas priebehu procesných úkonov.

V takom prípade musia orgány presadzovania práva poskytnúť písomný preklad dokumentov stanovených zákonom (napr. uznesenie o vzatí do väzby, rozsudok, trestný rozkaz, rozhodnutie o odvolaní atď.). Tohto práva na preklad sa môžete vzdať.

Máte právo požiadať súd o preklad alebo pretlmočenie akéhokoľvek iného dokumentu, ktorý je dôležitý z hľadiska uplatnenia vášho práva na obhajobu.

iii) Mám právo na obhajcu?

Ak ste obvinený zo spáchania trestného činu, máte právo na obhajcu. Ak si obhajcu nezvolíte sám, obhajcu pre vás môže zvoliť člen vašej rodiny alebo sa môžete obhajovať sám. V niektorých prípadoch však obhajcu mať musíte (ide o takzvanú povinnú obhajobu); v takom prípade vám sudca obhajcu ustanoví, pokiaľ si obhajcu v stanovenej lehote nezvolíte sám. V súdnom konaní obhajcu mať musíte až do nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí:

ak ste vo väzbe, výkone trestu odňatia slobody alebo výkone ochranného opatrenia spojeného s pozbavením osobnej slobody, alebo ak ste pozorovaný v zdravotníckom ústave,

ak je vaša právna spôsobilosť obmedzená (napr. kvôli duševnej poruche),

v rámci konania voči osobe na úteku (ak ste utiekli a konanie sa vedie vo vašej neprítomnosti),

ak sa konanie týka trestného činu, za ktorý možno uložiť trest odňatia slobody s hornou hranicou prevyšujúcou päť rokov,

ak to súd považuje za potrebné, pretože vzhľadom na vašu súčasnú situáciu má pochybnosti, pokiaľ ide o vašu schopnosť riadne sa obhajovať,

ak ste mladistvý páchatel' (vo veku 15 až 18 rokov),

na hlavnom pojednávaní, ak ste zadržaný,

v konaniach týkajúcich sa uloženia alebo zmeny podmienok zabezpečenia detencie alebo zavedenia alebo zmeny podmienok ochranného liečenia s výnimkou protialkoholického liečenia.

Vo vykonávacom konaní, v ktorom súd rozhoduje na verejnom zasadaní, musíte mať obhajcu, ak

je vaša právna spôsobilosť obmedzená,

ste vo väzbe,

existujú pochybnosti o vašej schopnosti riadne sa obhajovať.

V konaní o mimoriadnych opravných prostriedkoch (sťažnosti pre porušenia zákona, návrhy na preskúmanie odvolania, návrhy na obnovu konania) musíte mať obhajcu:

ak ste vo väzbe, výkone trestu odňatia slobody alebo výkone ochranného opatrenia spojeného s pozbavením osobnej slobody, alebo ak ste pozorovaný v zdravotníckom ústave,

ak je vaša právna spôsobilosť obmedzená,

ak ide o trestný čin, za ktorý možno uložiť trest odňatia slobody s hornou hranicou prevyšujúcou päť rokov,

ak existujú pochybnosti o vašej schopnosti riadne sa obhajovať.

V rámci konaní týkajúcich sa trestného činu, za ktorý možno uložiť trest odňatia slobody s hornou hranicou prevyšujúcou päť rokov, sa môžete vzdať práva na obhajcu, pokiaľ za tento trestný čin nemožno uložiť mimoriadny trest (odňatie slobody na doživotie alebo odňatie slobody prevyšujúce 20 rokov, maximálne 30 rokov). Môžete sa rovnako vzdať svojho práva na obhajcu, ak ste zadržaný a má sa uskutočniť súdne konanie.

iv) O akých ďalších procesných právach by som mal vedieť (napr. vystúpenie podozrivých pred súdom)?

Počas celého súdneho procesu každý sedí na svojom mieste. Otázky možno klásť a vyhlásenia možno robiť len so súhlasom predsedu senátu (samosudcu). Pri oslovení sudcu sa musíte postaviť, a to aj pri najkratších prejavoch (predseda ale môže povoliť osobám, ktorých vek alebo zdravie si to vyžaduje, aby pri prednese prejavov a výpovedí zostali sedieť). Predseda senátu (samosudca) vyzve všetkých prítomných, aby si vypočuli výrok rozsudku v stoji. V češtine sa súdne osoby, ako aj iné prítomné osoby navzájom oslovujú tak, že pred funkciu alebo procesné postavenie oslovovanej osoby pridajú „pane/paní/slečno“ („pán/pani/slečna“) (napr. „pane předsedo, pane přisedící, pane doktore, paní státní zástupkyně, pane znalce, pane svědku“ atď. pri oslovovaní predsedu senátu, předsedu, obhajcu, právníka/doktora, státního zástupcu, znalca, svedka). V súdnej sieni nie je dovolené hovoriť bez súhlasu predsedu senátu (samosudcu), jesť, piť alebo fajčiť, a to ani počas prestávky. Osoby prítomné v súdnej sieni sa musia zdržať všetkého, čo by mohlo narušiť priebeh alebo dôstojnosť súdneho pojednávania, vrátane prejavovania spokojnosti alebo nespokojnosti s priebehom pojednávania, výpoveďami svedkov, vyneseními rozhodnutiami atď. Takisto by mali byť vypnuté všetky zariadenia (najmä mobilné telefóny), ak by mohli narušiť priebeh a dôstojnosť pojednávania. Obrazové alebo zvukové prenosy a obrazové záznamy možno vyhotovovať počas hlavného pojednávania len s predchádzajúcim súhlasom predsedu senátu (samosudcu). Zvukové záznamy možno vyhotovovať s vedomím predsedu senátu alebo samosudcu; ak by spôsob ich vyhotovovania mohol narušiť priebeh alebo dôstojnosť pojednávania, predseda senátu alebo samosudca môže záznam zakázať.

V súdnej sieni zbrane nie sú povolené.

D. Možné tresty

domáce väzenie,
verejnoprospešné práce,
prepádnutie majetku,
peňažný trest,
prepádnutie vecí,
zákaz činnosti,
zákaz držania a chovu zvierat,
zákaz pobytu,
zákaz účasti na športových, kultúrnych a iných spoločenských podujatiach,
strata titulov alebo vyznamenaní,
strata vojenskej hodnosti,
vyhostenie.

Ochranné opatrenia sú opatrenia preventívnej povahy a na rozdiel od trestov ich možno uložiť napríklad aj za činy, ktoré by inak boli trestné v prípade osôb, ktoré nie sú trestne zodpovedné z dôvodu nepríčetnosti alebo maloletosti. Ochranné opatrenia možno uložiť buď samostatne, alebo popri treste za predpokladu splnenia všetkých zákonných podmienok. Ochranné opatrenia zahŕňajú:

ochranné liečenie,
zabezpečenie detencie,
zhabanie vecí,
zhabanie časti majetku,
ochranná výchova.

Posledná aktualizácia: 20/03/2023

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzií na tejto webovej lokalite spravujú príslušné členské štáty. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu. Európska komisia vylučuje akúkoľvek zodpovednosť za akékoľvek informácie alebo údaje obsiahnuté alebo uvedené v tomto dokumente. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.

3 – Moje práva po skončení súdneho konania

A. Mám právo odvolať sa proti rozhodnutiu súdu?

Áno, rozhodnutie súdu prvého stupňa môžete napadnúť odvolaním. Odvolanie má odkladný účinok. Proti rozsudku, ktorým súd schválil dohodu o vine a treste, možno podať odvolanie len ak takýto rozsudok nie je v súlade s dohodou, ktorú štátny zástupca predložil súdu na schválenie.

V odvolaní sa môžete odvolávať na to, že časti výroku, ktoré sa vás priamo týkajú, sú nesprávne, pokiaľ nejde o rozsudok o vine v rozsahu, v akom súd prijal vaše vyhlásenie o vine. Odvolanie sa musí podať na súde, ktorý vydal napadnutý rozsudok, do ôsmich dní od doručenia kópie rozsudku.

B. Aké iné možnosti nápravy mám k dispozícii?

V rámci trestného konania môžete využiť riadne opravné prostriedky (odvolania, sťažnosti, odpory) a mimoriadne opravné prostriedky (návrhy na dovolanie, návrhy na obnovu konania) a takisto môžete navrhnúť podanie sťažnosti pre porušenie zákona.

Sťažnosť slúži ako opravný prostriedok proti príkazu súdu (uzneseniu) a musí sa predložiť orgánu, ktorý vydal napadnutý príkaz (uznesenie), a to do troch dní od jeho oznámenia. Príkazy (uznesenia) vydané súdom (a štátnym zástupcom) možno sťažnosťou napadnúť len v prípadoch stanovených zákonom. Príkaz (uznesenie) možno napadnúť z dôvodu nesprávnosti ktorejkoľvek časti jeho výroku alebo porušenia ustanovenia o konaní, ktoré príkazu (uzneseniu) predchádzalo, ak toto porušenie mohlo spôsobiť nesprávnosť ktorejkoľvek časti jeho výroku. Sťažnosť má odkladný účinok, len ak to zákon výslovne ustanovuje.

Odpor proti trestnému rozkazu môžete podať na súde, ktorý ho vydal, a to do ôsmich dní od doručenia rozkazu. Ak bol proti trestnému rozkazu podaný odpor v stanovenej lehote, trestný rozkaz sa automaticky zruší a samosudca nariadi vo veci hlavné pojednávanie.

Návrh na dovolanie (odvolanie v právnej otázke, v češtine: *dovolání*) možno podať len proti právoplatnému rozsudku súdu druhého stupňa, proti ktorému dovolanie smeruje, a to v prípadoch, v ktorých to zákon pripúšťa. Návrh na dovolanie môžete podať z dôvodu, že určitá časť výroku rozhodnutia súdu, ktorá sa vás priamo týka, je nesprávna, ale len vtedy, ak je daný jeden z dôvodov dovolania stanovených zákonom. Takýto návrh musíte vždy podať prostredníctvom obhajcu – svojho advokáta. Návrh sa musí podať na súde prvého stupňa, ktorý vydal rozhodnutie, proti ktorému dovolanie smeruje, do dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia napadnutého návrhom. Návrh na dovolanie nemá odkladný účinok, pokiaľ Najvyšší súd nerozhodne inak. Máte takisto právo podať návrh na obnovu konania. Vo všeobecnosti sa obnova konania, ktoré sa skončilo právoplatným rozsudkom alebo trestným rozkazom, povolí, ak vyjdú najavo skutočnosti alebo dôkazy súdu skôr neznáme a ak tieto skutočnosti alebo dôkazy by mohli samy osebe alebo v spojení so skutočnosťami a dôkazmi už skôr známymi odôvodniť iné rozhodnutie o vine, alebo ak by pôvodne uložený trest bol v zjavnom nepomere k povahe

a závažnosti trestného činu alebo vašim osobným, rodinným alebo finančným a iným okolnostiam, alebo ak druh trestu nezodpovedá účelu trestu. O návrhu na obnovu konania, ktoré sa skončilo právoplatným rozsudkom alebo trestným rozkazom, rozhodne súd, ktorý vo veci rozhodol v prvom stupni. Zákon nestanovuje žiadnu lehotu na podanie návrhu na obnovu konania vo váš prospech.

Okrem toho môžete navrhnúť, aby sa podala sťažnosť pre porušenie zákona; tento mimoriadny opravný prostriedok je však dostupný len pre ministra spravodlivosti a je na ňom, aby rozhodol, či sa takáto sťažnosť má, alebo nemá podať. Sťažnosť pre porušenia zákona možno podať proti akémukoľvek právoplatnému rozhodnutiu súdu (okrem rozhodnutí Najvyššieho súdu) alebo proti akémukoľvek rozhodnutiu štátneho zástupcu, ak bol rozhodnutím porušený zákon alebo ak bolo rozhodnutie urobené na základe chybného postupu konania. Zákon nestanovuje žiadnu lehotu na podanie takejto sťažnosti.

C. Aké sú dôsledky odsúdenia?

Vykonávacie konanie sa začína po tom, ako sa odsúdenie za trestný čin stane právoplatným; v tejto fáze sa vykoná trest alebo ochranné opatrenie, ako aj súvisiace úkony.

Ak ste boli právoplatným rozsudkom odsúdený za trestný čin, nemôžete byť znovu súdený za ten istý trestný čin (ani v inom členskom štáte), pokiaľ nie je povolená obnova konania.

Odsúdenie sa zaznamenáva v registri trestov a uvádza sa v každom výpise z registra trestov až do zahľadania odsúdenia. To môže mať vplyv na vašu možnosť vykonávať určité povolanie, získať určité povolenie alebo licenciáciu alebo mať povolenie držať zbraň atď.

Po zahľadení odsúdenia sa bude na vás hľadiť tak, ako keby ste nikdy neboli odsúdený. Orgány presadzovania práva a niektoré iné orgány však majú prístup k tzv. odpisu registra trestov; vaše odsúdenie je v tomto odpise zaznamenané aj po jeho zahľadení.

i) Záznam v registri trestov

Po nadobudnutí právoplatnosti rozsudku o odsúdení sa vykoná zápis do registra trestov, v ktorom sa vedú záznamy o odsúdeniach a iných skutočnostiach dôležitých z hľadiska trestného konania. Tieto informácie sa uchovávajú 100 rokov od dátumu vášho narodenia bez ohľadu na to, či s tým súhlasíte, alebo nie. Ak boli vaše odsúdenia zahľadené, informácie sa už nebudú uvádzať vo vašom výpise z registra trestov, budú sa však aj naďalej uvádzať v odpise registra trestov, ako už bolo uvedené. Odsúdenie možno zahľadiť v lehotách stanovených Trestným zákonom v závislosti od závažnosti odsúdenia. Tieto lehoty sa pohybujú od jedného do pätnástich rokov od dátumu výkonu trestu; pri niektorých trestoch sa po ich výkone na vás hľadí ako na neodsúdeného. Ak ste štátnym príslušníkom iného členského štátu EÚ, informácie týkajúce sa vášho odsúdenia budú sprístupnené príslušnému orgánu členského štátu EÚ, ktorého ste občanom.

v) Výkon trestu, odovzdanie väzňov, probácia a alternatívne tresty

Po nadobudnutí právoplatnosti rozsudku o odsúdení nariadi predseda senátu jeho výkon.

Ak ste boli právoplatne odsúdený na nepodmienečný trest odňatia slobody, predseda pošle príslušnému väzeniu príkaz na nariadenie výkonu trestu a ak ste neboli zadržaný, budete vyzvaný, aby ste sa v stanovenej lehote do väzenia dostavili. Ak sa pokúsite vyhnúť výkonu trestu, do väzenia vás môže dopraviť Česká polícia.

Ak sú splnené zákonné podmienky, súd môže rozhodnúť o odklade výkonu vášho trestu, zmene spôsobu jeho výkonu, prerušení výkonu trestu, podmienечnom prepustení atď. Súd môže takisto upustiť od výkonu trestu odňatia slobody alebo jeho zvyšku, ak máte byť vydaný do cudzej krajiny alebo vysťahovaný (vyhostený).

Podobný postup sa uplatňuje aj v prípade, že vám bolo uložené súdom nariadené lekárske ošetrovanie alebo zabezpečenie detencie, t. j. po nadobudnutí vykonateľnosti rozhodnutia, na základe ktorého sa má vykonať súdom nariadené lekárske ošetrovanie alebo zabezpečenie detencie. Predseda senátu zašle príkaz na výkon rozhodnutia príslušnému zdravotníckemu zariadeniu alebo príslušnému ústavu zabezpečovania detencie, v ktorom sa má ochranné opatrenie vykonať, a vyzve vás, aby ste sa do tohto zariadenia/ústavu dostavili. Ak sa pokúsite vyhnúť ochrannému opatreniu, do príslušného ústavu vás môže dopraviť Česká polícia.

Ak sú splnené zákonné podmienky alebo podmienky stanovené medzinárodnou zmluvou, na výkon nepodmienečného trestu odňatia slobody alebo ochranného opatrenia môžete byť odovzdaný do svojej domovskej krajiny alebo do iného štátu, ak o to požiadate a príslušný štát s tým súhlasí. Alternatívny trest možno uložiť aj v rámci odsudzujúceho rozsudku. Akýkoľvek trest, ktorý nezahŕňa bezprostredný trest odňatia slobody, možno považovať za alternatívny trest. Takisto vám môže byť uložený dohľad probačného úradníka s cieľom monitorovať plnenie povinností, ktoré vám boli uložené, a pomôcť vám pri návrate do spoločnosti a pri vedení riadneho života. Ak vám bol uložený dohľad, musíte:

spolupracovať s probačným úradníkom spôsobom, ktorý vám tento úradník určí

, a vykonávať probačný plán dohľadu,

dostaviť sa pred probačného úradníka v ním určenom čase,

informovať probačného úradníka o mieste, kde sa zdržiavate, zamestnaní a prostriedkoch na živobytie, o dodržiavaní obmedzení a povinností uložených

súdom a o akýchkoľvek iných podstatných okolnostiach dôležitých z hľadiska dohľadu probačného úradníka,

umožniť probačnému úradníkovi vstúpiť do vášho príbytku.

Ak vám v dôsledku rozhodnutia súdu bola uložená primeraná povinnosť podrobiť sa vhodnému programu sociálneho výcviku a reedukácie alebo podrobiť sa vhodným programom psychologického poradenstva, môžete byť zaradený do probačného a resocializačného programu. Do takéhoto programu môžete byť zaradený aj v prípade, že spĺňate kritériá zaradenia stanovené poskytovateľom programu bez toho, aby vám súd uložil povinnosť podrobiť sa tomuto programu; v takom prípade možno dohodu o účasti na programe uzavrieť s probačným úradníkom v rámci podmienok dohľadu a možno ju zahrnúť do probačného plánu dohľadu. Ak sa program vykonáva ako súčasť trestu odňatia slobody, vašu účasť na programe možno dohodnúť s odborníkom pracujúcim s českou väzenskou službou.

Niektoré z týchto alternatívnych trestov môžete takisto vykonať vo vašej domovskej krajine alebo v inom štáte, s ktorým máte väzby, a to za predpokladu, že sú splnené zákonné podmienky a podmienky stanovené medzinárodnou zmluvou a ak nad výkonom takýchto trestov možno vykonávať dohľad alebo výkon možno inak kontrolovať. Rozsah tejto možnosti sa líši v závislosti od toho, či je dotknutou krajinou členský štát EÚ alebo nečlenský štát EÚ (v druhom prípade sú možnosti obmedzenejšie).

Posledná aktualizácia: 20/03/2023

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzií na tejto webovej lokalite spravujú príslušné členské štáty. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu. Európska komisia vylučuje akúkoľvek zodpovednosť za akékoľvek informácie alebo údaje obsiahnuté alebo uvedené v tomto dokumente. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.